

בית המשפט העליון
THE SUPREME COURT

הוראות נוהל של נשיא בית המשפט העליון

מספר הנוהל	הנושא	תפוצה	פורסם ביום	בתוקף מיום
1-14	נוהל טיפול בבקשות לשינוי מועדי דיון	כללית	22.4.2014	18.5.2014

כללי

1. ביום 1.3.2010 נכנסו לתוקפן הוראות נוהל של נשיאת בית המשפט העליון בעניין טיפול בבקשות לדחיית מועדי דיון. הוראות הנוהל קבעו כי ככלל, אין לדחות מועדי דיון שקבע בית המשפט, אלא במקרים חריגים (להלן – נוהל דחיות הדיונים).

2. מאז נכנס נוהל דחיות הדיונים לתוקף נבחן יישומו כחלק מן המאמצים לקיצור משך חיי תיקים במערכת המשפט וייעול הטיפול בהם. מחקר שערכה מחלקת המחקר של הרשות השופטת, ואשר פורסם בשנת 2013, הצביע על כך שהתופעה של דחיות הדיונים גורפת ומקיפה בכלל ערכאות המשפט (לקריאת המחקר באתר הרשות השופטת, ראו: <http://elyon1.court.gov.il/heb/Research%20Division/doc/Research7.pdf>). עוד נמצא כי מקור התופעה הוא בעיקרו בבקשות המוגשות על ידי בעלי הדין סמוך לפני מועד הדיון או ביום הדיון ממש. המחקר מצא שכ-40% מהדיונים הנקבעים מראש נדחים למועד אחר. עוד נמצא כי כ-71% מן הבקשות לדחיית מועד דיון מתקבלות על ידי בתי המשפט. כ-5% מדחיות הדיונים הן ביוזמת בית המשפט.

3. דחיות הדיונים המרובות גורמות להתארכות של ההליכים. במוצע, דחיית דיון מוסיפה כשלושה חודשים למשך חיי תיק. דחיות הדיונים גם גורמות לביטול זמן יקר הנדרש לשופטים ולעורכי הדין לצורך הכנה לדיון. דומה כי אין צורך להכביר מילים אודות הנזק שנגרם לבעלי הדין כתוצאה מדחיית דיונים והימשכות ההליכים,

בית המשפט העליון THE SUPREME COURT

המשליכים, לא אחת, על אמון הציבור במערכת המשפט. מטרת נוהל זה היא, לפיכך, להביא לצמצום מספרן של בקשות הדחייה ולהקטנה של שיעור הבקשות המתקבלות.

4. ועדת בדיקה פנימית מצאה כי במרבית בקשות הדחייה לא נעשה שימוש בטפסים שיועדו לכך בנוהל דחיות הדיונים (ובכלל זאת, לא צורפו לבקשה המסמכים הרלוונטיים). עוד נמצא כי במרבית ההחלטות בבקשות הדחייה לא נלקחו בחשבון חלק מהעקרונות המנחים, כפי שהותוו בנוהל דחיות הדיונים. בפועל, כפי שהצביע המחקר של מחלקת המחקר, שיקולי עומס היוו עילה מספקת לדחיית דיון, וכך גם הסכמת בעלי הדין לדחייה. כמו כן עלה במחקר כי במרבית המקרים לא בחן בית המשפט את האפשרות שעורכי הדין ייערכו מראש למציאת פתרון חלופי כאשר נסיבות אישיות מקשות על התייצבותם לדיון.

5. מכלול ממצאים אלה מחייב החלה של נוהל מעודכן, המתבסס על הוראות נוהל דחיות הדיונים. עמידה קפדנית על מניעת דחיות דיון שאין ביסודן הצדקה ממשית תסייע במאמצים לקיצור אורך חיי תיקים במערכת ותתרום לשאיפה המשותפת לכל הגורמים המעורבים להבטיח שיינתן שירות טוב ויעיל לפונים בשערי בתי המשפט. המאמץ לקיים דיונים במועד גם משתלב במגמה הכללית של שמיעת תיקים ברצף. במסגרת הוראות הנוהל שלהלן, מעודכן גם טופס הבקשה לשינוי מועד הדיון, המצורף בסופו של הנוהל. מעת כניסתו לתוקף של נוהל זה, ייעשה שימוש בטופס המצורף לכל הבקשות לשינוי מועד הדיון, יהא אשר יהא הנימוק ביסודן. הוראות נוהל זה יהיו מחייבות מיום 18.5.2014. יובהר כי מערכת המשפט תבחן בקפידה את יישום הוראות הנוהל באמצעות דוחות עיתיים.

העקרונות המרכזיים לטיפול בבקשות לשינוי מועדי דיון

6. א. הכלל הוא כי דיונים יש לקיים במועד. שינוי מועד דיון, ובפרט דחייה של מועד דיון, הם החריג לכלל. לפיכך, קבלת בקשה לשינוי מועד דיון תישמר למקרים מיוחדים בלבד. בהתאם, גם שינוי מטעמי בית המשפט ייעשה במקרים חריגים, וככל הניתן תוך קביעת מועד דיון חדש שיהא סמוך למועד הדיון המקורי.

ב. בקשה לשינוי מועד דיון תוגש על גבי טופס הבקשה המצורף לנוהל זה. בכותרת הבקשה יצוין במפורש מיהו בעל הדין המבקש לשנות את מועד הדיון. לבקשה

בית המשפט העליון THE SUPREME COURT

יצורפו המסמכים המאמתים הרלוונטיים. על גבי טופס הבקשה יסמן המבקש את הנימוק המתאים ביותר לבקשתו לשינוי מועד הדיון מבין הנימוקים המפורטים שם. הבקשה תוגש למזכירות בית המשפט או באופן מקוון באמצעות "נט-המשפט". בקשה שלא תוגש על גבי הטופס לא תתקבל על ידי המזכירות. במקרה כזה תחזיר המזכירות את הבקשה למבקש, אלא אם מדובר בבקשה שהוגשה על ידי בעל דין שאינו מיוצג, אז תועבר הבקשה לעיונו של השופט/ת.

ג. בבוא בית המשפט להכריע בבקשה ייתן דעתו לא רק לנסיבות התיק בו מתבקש שינוי מועד הדיון, אלא להשלכות הרחב של דחיות הדיונים, כפי שפורטו לעיל. לפיכך, טעמים כגון שיקולי נוחות, הסכמת הצדדים או עומס עבודה (של עורכי הדין או של בית המשפט) לא יהוו, כשלעצמם, עילה מספקת לשינוי מועד דיון.

ד. קיום משא ומתן לפשרה, הסדר טיעון או הליך גישור לא יהוו, כשלעצמם, עילה מספקת לשינוי מועד דיון שנועד לשמיעת ראיות.

ה. בכל בקשה לשינוי מועד דיון שביסודה נסיבות אישיות של בעל דין או בא-כוחו, יבחן בית המשפט האם ניתן היה להיערך מראש, ואם ניתן היה למצוא פתרון סביר שיאפשר את קיום הדיון במלואו או בחלקו. כך למשל, על ידי מילוי מקומו של

בא-כוח בעל הדין על ידי עורך דין אחר. מטבע הדברים, נסיבות אישיות חריגות, שאינן צפויות מראש, עשויות להוות נימוק מוצדק לשינוי מועד הדיון.

ו. בכל החלטה בבקשה לשינוי מועד דיון יבחן בית המשפט את מספר הבקשות הקודמות שהוגשו בתיק ואת משך הזמן בו תלוי ועומד התיק. ככל שתקופה זו ממושכת יותר, ייטה בית המשפט להמעיט בהיעתרות לבקשות לשינוי מועד הדיון.

ז. לבקשה לשינוי מועד דיון יצורפו אישורים נדרשים, ובכללם צו מילואים, אישור רפואי וכדומה. רשאי בית המשפט, אם יראה בכך צורך, לבקש ממגיש בקשה לשינוי מועד דיון, המבוססת על מחלה, לצרף אישור רפואי ערוך כדין על פי סימן ג' של פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

בית המשפט העליון THE SUPREME COURT

ח. עורך דין, בעל דין או עד שנקבעו בעניינו מספר דיונים באותו מועד (בין באותו בית משפט ובין בבתי משפט שונים) יגיש בקשה לשינוי מועד הדיון לערכאה שאת מועד הדיון שלפניה הוא מבקש לשנות מיד עם קבלת הידיעה על כך. בקשה שלא תוגש בסמיכות למועד הידיעה על קיום דיון מקביל יכול שתידחה מטעם זה בלבד.

ככלל, שינוי מועד דיון בשל קיומו של דיון מקביל ייעשה רק אם מתברר כי לא ניתן לקיים את שני הדיונים במועדם תוך מיצוי אמצעים סבירים, ובהם, שינוי שעת הדיון, הופעת בא-כוח אחר או צמצום ההיקף של אחד הדיונים או של שניהם. בהפעלת שיקול הדעת בהחלטה בבקשה לשינוי מועד הדיון, יש לתת עדיפות לקיומו של דיון שנקבע לשמיעת ראיות; לדיון שהוא דחוף יותר או בתיק הנמשך זמן רב; לדיון שעניינו מורכב יותר או שהוא בעל השלכה נרחבת על הליכים אחרים; לדיון שמעורבים בו מספר רב יותר של בעלי דין, עורכי דין או עדים; לדיון המתקיים לפני הרכב שופטים, או לדיון בתיק שדחייתו עלולה להביא לביטול זמן שיפוטי רב יותר. עותק מההחלטה בבקשה לשינוי מועד הדיון יועבר גם לתיק המקביל הקבוע לאותו מועד דיון.

י. נדחה מועד הדיון – יקבע בית המשפט מועד חדש, שיהיה סמוך ככל הניתן למועד הדיון המקורי. כמו כן ישקול בית המשפט חיוב בעל הדין בהוצאות לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, אם ראה כי הנסיבות מצדיקות זאת.

יא. בנוהל זה מדובר לעיתים קרובות על שינוי מועד הדיון ולא דווקא על דחיית מועד הדיון. השימוש בביטוי "שינוי מועד הדיון" מכוון לכך שכאשר בית המשפט שוקל בחיוב בקשה בעניין מועד הדיון, עליו לבחון לא רק אפשרות של דחייה של המועד אלא אף הקדמתו. על מגיש הבקשה לדחייה לדעת כי בהחלט ייתכן ששינוי המועד ייעשה על דרך הקדמת הדיון.

יב. נשיא של כל בית משפט יהא אחראי על יישומו של נוהל זה בבית המשפט עליו הוא מופקד.

יג. תחילתו של נוהל זה ביום 18.5.2014, והוא מחליף את נוהל טיפול בבקשות לדחיית מועד דיון (1-10) ואת נוהל טיפול בבקשות לדחיית מועד מטעמים הקשורים בקיום דיון באותו מועד לפני שופט אחר (2-10), שניהם מיום 5.1.2010.

בית המשפט העליון
THE SUPREME COURT

היום, כ"ב בניסן התשע"ד (22.4.2014).

אשר גרוניס
נשיא בית המשפט העליון

07393014

טופס בקשת (תובע/ת מס' / נתבע/ת מס') לשינוי מועד הדיון

בית משפט ה _____ ב _____

מס' תיק	קבוע לפני כב' השופט/ת	בתאריך	בשעה

המבקש/ת (תובע/ת/נתבע/ת):

שם פרטי ומשפחה	על ידי בא-כוח עו"ד	מס' טלפון להתקשרות	מס' פקסימיליה

נגד

המשיב/ה (תובע/ת/נתבע/ת):

שם פרטי ומשפחה	על ידי בא-כוח עו"ד	מס' טלפון להתקשרות	מס' פקסימיליה

בקשת (תובע/ת מס' / נתבע/ת מס') לשינוי מועד הדיון

(חובה למלא את כל השדות הרלוונטיים)

1. אנא מלא/י את הנימוק המתאים לבקשה לשינוי מועד הדיון:

- נסיבות אישיות של בעל דין או בא-כוח
- טרם הסתיימו ההליכים המקדמיים בתיק
- קיומו של דיון מקביל
- מילואים, חופשת לידה או סיבות רפואיות
- קיומם של הליכי משא ומתן בין בעלי הדין

אנא פרטי/י את הנימוק לבקשה (בצירוף מסמכים רלוונטיים):

2.	התאריך בו נקבע מועד הדיון:
3.	מתי נודע לך על הצורך בשינוי מועד הדיון?
4.	עמדת יתר בעלי הדין ומועדים חלופיים מוסכמים:
5.	האם נדחו בעבר דיונים? אם כן, כמה?
6.	באם מתבקשת דחיית דיון בשל קיומו של דיון אחר באותו מועד: מהם פרטי התיק (מספר התיק, השופט/ת, בית המשפט ומהות הדיון):

חתימת המבקש/ת